

Bod obratu ve Wagnerově osudu

Robert A. Powell

Ve Wagnerově životě znamená rok 1849 rozhodující zvrát. Dne 3. května 1849 vypukla v Drážďanech revoluce, které se Wagner zúčastnil. Odpor revolucionářů proti pruským oddílům se však dne 9. května zlomil, revolucionáři ustoupili z barikád a utekli. Na Wagnera jako spolubojovníka revolucionářů byl vydán zatykač a zatčení unikl jenom tím, že opustil Německo a žil v exilu ve Švýcarsku. To byl vrchol událostí v jeho 36. roce života, který vedl k tomu, že ve Švýcarsku začal zcela nový život.

Předtím žil sedm let (1842-1849) v Drážďanech, kde od února 1833 zastával místo ředitele a dirigenta dvorního orchestru a sboru. Během této doby měly tři z jeho oper

(*Rienzi*, *Bludný Holanďan* a *Tannhäuser*) premiéru v dvorním divadle v Drážďanech. Kvůli svým revolucionářským aktivitám však přišel o prvotřídní místo ředitele a se ztrátou místa dirigenta pozbyl také možnost uvádět v divadle své opery pod svým vlastním vedením. V mraku pomluv musel opustit vlast a usadit se v cizí zemi. Přesně to však byl ten dramatický obrát událostí, které naznačovaly hodinu zrození Wagnerova vyššího Já:

V roce 1849 se Wagner dostal do velmi obtížné situace. Účastnil se revoluce v Drážďanech, ale revolucionáři byli poraženi a Wagner musel uprchnout do Švýcarska, což pro něho znamenalo začátek dlouhého a tvrdého období exilu. Podle vnějšího pohledu ho tyto události přivedly dost blízko ke zničení fyzické existence, ale pozorováno z duchovního hlediska byly neméně významné. Wagner byl přibližně v polovině svého života a proto se zdá, že v této době se v jeho vnitřním životě setkaly dvě bytosti a navzájem spolu bojovaly. Wagner patřil k lidem, kteří jsou silní a dostatečně odvážní na to, aby dokázali obyčejným nízkým lidským povahovým rysům vtisknout vyšší mystickou skutečnost své pravé osobnosti.

Obě tyto bytosti nižšího a vyššího já (které náleží budoucnosti) byly v tomto roce Wagnerova života ve zvláštním vzájemném poměru. Účast na revolučním konfliktu je proto symptomatická. Nesl v sobě silnou vůli přinést novou uměleckou formu, která měla pozvednout národ k nové, dosud netušené výši. Po mnoha letech boje a hořkých zklamáních však měl poznat všechny překážky, kterým je vystaveno nižší já. Doufal, že v radikálním přerodu stávajícího sociálního pořádku najde cestu, která by souzně-la s jeho uměleckými ideály a mohla lidi vést k vyšší úrovni. Průběh věcí mu ale ukázal, že tento předpoklad byl nesprávný, a Richard Wagner tím musel těžce trpět. Rok 1849 znamenal hluboký mezník jeho života.

Od této doby musel těžce pracovat na uskutečnění svých uměleckých ideálů, musel za sebou nechat veškeré obyčejné buržoázní měšťáctví. Buržoázní společnost, k níž dosud patřil, ho vypudila do vyhnanství a exilu. Byl pronásledován a muselo uplynout mnoho let, než mohl stanout na domácí německé půdě a to vše kvůli úloze, kterou v revoluci sehrál.

Jak jsem již řekl, tyto události se zrcadlily v době před narozením v konjunkci Saturnu a Slunce ve Střelci. Jak lze tuto situaci lidského osudu vztáhnout na kosmická fakta? Tradiční astrologická pravidla zde nemohou pomoci, neboť zde máme co činit se zcela novým astrologickým pojmem.

Musíme se rozhlédnout po jiných cestách a metodách. Nejprve si musíme povšimnout, že konjunkce se udála ve znamení Střelce, jehož symbolem je J. Vstoupíme-li hlouběji do symboliky jednotlivých znamení zvěrokruhu, vidíme, že šíp Střelce naznačuje pohyb a směr k určitému cíli. Abychom si tuto mluvu symbolů

blíže objasnili a učinili ji srozumitelnou, můžeme si představit strmou stezku vedoucí vpřed. Během celého Wagnerova embryonálního vývoje stál Saturn... ve Střelci. A Saturn má charakter tíže; má skutečně vztah k olovu, a je proto především reprezentantem osudu, který je neúprosný jako běh samotného času. Saturn ve Střelci proto naznačuje vývojovou cestu k určitému cíli, která bývá strmá, těžká a dokonce bolestivá. Nyní [při konjunkci Slunce a Saturnu, prochází Slunce] Saturn... přicházející ze znamení Lva... [při Wagnerově početí 15. srpna 1812 stálo Slunce na 1° Lva, konjunkci s Marsem při 24° Raka, viz Dodatek II]. Slunce v konjunkci s Marsem... je pravým obrazem pro pozoruhodnou sílu Wagnerovy povahy. V tomto ohledu znamená konjunkce Slunce a Marsu stupňování aktivní síly navzdory fyziologickému významu této konjunkce. Když tedy Slunce ve Střelci probíhá před Saturnem, bude této velké, v činnosti se nacházející energii, která je Wagnerovou bytostí zaměřena na umělecký ideál pro budoucnost lidstva, umožněno očištění a pozvednutí na vyšší rovinu. To se odehrálo v událostech roku 1849.

Podívejme se opět na Wagnerovu biografii a pozorujme blíže události roku 1848/49. Třicátý šestý rok jeho života kulminoval v drážďanské revoluci v květnu 1849, která se uskutečnila právě dva týdny před Wagnerovými narozeninami. Konjunkce Měsíce, Slunce a Saturnu ve Střelci z pohledu analýzy Williho Suchera předznamenala Wagnerovu účast na povstání v Drážďanech a katastrofální obrat událostí v jeho životě.

Exaktní posloupnost dotyčných událostí (jak výše vypočítáno) je následující:

- (1) konjunkci Slunce a Saturna odpovídá začátek listopadu 1848;
- (2) konjunkci Měsíce a Saturna odpovídá konec března 1849;
- (3) konjunkci Slunce a Měsíce (= novoluní) odpovídá začátek dubna 1849.